EL POU de la gallina
Revista manresana d'informació i opinió

Paisatge | Ferran Climent Costa / Josep M. Mata-Perelló (Geoparc de la Catalunya Central) | Actualitzat el 06/08/2017 a les 10:00

La riera de Malrubí

INDRETS. Arreu del territori del Geoparc es poden observar rieres i torrents que amb el temps han practicat intenses incisions en el paisatge. Són trams més o menys encaixats que deixen exposades grans parets de roca, uns precipicis on hi ha representats centenars de milers o fins i tot algun milió d'anys de la història de la Terra.

A vegades, la casualitat geològica fa que allò que queda al descobert sigui un episodi especialment rellevant. La riera de Malrubí és un lloc d'aquests, ja que mostra amb tots els detalls com ho fa un mar quan es retira definitivament d'una zona i es restringeix a poc a poc fins a desaparèixer completament. El final d'aquest episodi, per bé que sigui el mateix, no a tot arreu es veu igual. A Cardona per exemple, una zona on el mar era encara més profund, sí que s'hi troben les últimes sals en precipitar, explotades des del Neolític.

Al tram central de la riera, a l'anomenat cingle del Berenguer, és on millor es veuen les diferents fases de l'evolució del mar d'aquella època. A la part inferior del precipici, s'hi poden observar unes roques de coloracions grises i blavoses indicadores d'uns ambients marins de certa profunditat; és a dir, que en el moment en què es van acumular aquells sediments hi havia mar. Just per sobre s'hi troben unes roques de tons més blanquinosos que quan s'observen bé es veu que són guixos. Aquestes roques es formen quan hi ha aigua més saturada en sals sotmesa a una intensa evaporació que provoca que el guix precipiti. Unes capetes ben fines amb marques de petjades d'ocells i gotes de pluja donen l'avís que la capa d'aigua aquí ja era ben fineta. Finalment, un bon gruix de capes de pedra sorrenca i lutites de color vermell prenen el relleu, apareixen dominant la part alta de la cinglera i s'estenen per gran part de la meitat septentrional del Geoparc, cosa que certifica que el mar ja no hi era present; un sistema de rius i planes d'inundació l'havia reemplaçat. Són les roques de la formació Artés. A Artés, precisament, aquest sistema fluvial hi és molt ben representat amb paleocanals que han quedat preservats i que es poden veure seguint una ruta senyalitzada recentment.

[despiece]**Nom del paratge:** Riera de Malrubí.
Situació: És un afluent de la Gavarresa i hi desemboca poc després de passar per Artés. Des d'aquest poble i en direcció est, en el seu tram mitjà -just entre el Bages i el Moianès- és on es poden trobar els millors afloraments, als voltants de la casa de colònies de la Ruca.
Situació geològica: Afloració que marca la transició de les roques d'ambients marins, als guixos i fins els materials continentals de les anomenades Formació Igualada, Òdena i Artés, respectivament.
Procedència del nom: No se'n coneix l'origen, qui sap si guarda relació amb la planta que du el mateix nom.
Trets geològics: Conjunt de precipicis que ofereixen un afloració extens i de gran qualitat d'un moment molt important de la nostra història geològica, la retirada definitiva del mar a la Catalunya Central. Materials geològics: La successió geològica va des de les margues grises i blavoses, a la part inferior, als guixos i fins a gresos i lutites vermelloses a la part més alta.
Edat de formació: Roques d'edat eocena, del Bartonià, ara fa uns 36 milions d'anys.
Curiositats: L'explotació d'alguna de les guixeres, com la del Freixe, es va allargar fins la dècada

de 1960.[/despiece]